Si dimiſeris eis pctm̄:dimitte:ſin au
tem et me tolle.ſi hoc tpe ſupereſſet:
eadēꝗ illa dictitans flagitaret.ꝓcul⸗
dubio non impetraret:quinetiaʒ ſi ſa
muel ipſe qui rurſum eos ſeruauit:⁊
ab ineunte etate omnibus fuit admi
rationi:idem expoſceret haudquaꝗ̄
aſſequeretur. Qđ quidē mirū admo⸗
dum videri debet.cū de moiſe dictuʒ
illud fuiſſe conſtet.hunc deus quēad
modū ad amicū beniuolus:nulľ enī⸗
gmatibꝰ aut fucatis verbis alloque
batur. Itē de ſamuele et illud In pꝛ⸗
meua ſibi apꝑui etate⁊ occluſa vatici
nia aperui.erat enim inquit precioſuʒ
verbum:neꝗ erat viſio diſtinguens.
Quocirca vel ſi hi oēs deo corā oran
tes aſtiterint:nihil ꝓficiēt:neꝗ noe:
de quo ita loquitur deus Iuſtus ⁊ ꝑ
fectus in generatiōe ſua .neꝗ Iob: q̄
integer et iuſtus et verax ac dei cul
toꝛ ē appellatus:nec daniel ipſe: q̄ eti
am ꝓ deo habitus eſt: coꝝ filios aut
filias liberabunt. Hec itaꝗ cuʒ ita eſ
ſe intelligamus:ſcōꝝ preces minꝰ erūt
per nos negligēde:neꝗ illis proꝛſus
confidēdū:ne forte his fiſi inerti ocio
toꝛpeamus.quoꝝ altero verēduʒ eſt:
ne ſegnioꝛes reddamur et fruſtra pa
tiamur inſidias.altero ne e maxīo lu
cro excidamus:quinimmo hoꝛtemur
ceteros pro nobis oꝛent:⁊ manꝰ poꝛ
rigāt.nos ꝟo ad virtutē oī conatu ni
tamur vt futura illa conſeqmur bō:q̄
deū colētibus:ſtatuta ac ꝓpoſita ſunt

De vanitate mūdi ſpernenda et pulcra concluſio de ſacramento eu⸗ chariſtie. Sermo xxij.

Quemadmodū inquit ī diebꝰ
Noe erant que et nuptui tra
derentur:et qui vxoꝛes duce
rent.ſic et predictum id ante fuit: et
nunc annos iam quadringentos:vel
eo amplius predicit deus .nemo eſt
tamen qui rem hanc animaduertat:
quin potius eam quaſi commentiti⸗
am et ridiculam:pleriꝗ arbitrantur.
neminem timoꝛ capit:luget nemo: ne
mo pectus oppulſat. ignis interea flu
uius ebullit:inardeſcit flāma. nos ve
ro delicijs ⁊ luſibus operam damus: et
peccato ſumus impudenter obnoxij:
nemo diem illum mente ꝑuoluit:neō
pn̄tia hec breui lapſura meditatᷣ:tam
etſi rebus ipſis diebus ſingulis pro⸗
clamantibꝰ ſignificātibus ꝗ idē illud
Siquidē nos neꝗ acerbe ⁊ immatu
re moꝛtes:neꝗ rerum immutationes
vel nobis ſupſtitibus effecte:neꝗ va
litudines ⁊ moꝛbi caſtigant: quas re
rū varietates nō ſolū licet in noſtris
coꝛpoꝛibus:q̄n et in elementis ipſis
conſpicari.quotidie enim ⁊ in om̄i eta
te cōtemplamur interitū:in cūctis ꝗ
ex rerum euentu inſtabilitas quedaʒ
exprimitur ⁊ ſignificatur. Nō hyems
non eſtus:non ver:non autumnus ꝑ
petuo manent.ſed decurrunt omnia:
euolant et labūtur.quid dicam de flo
ribus?quid de magiſtratibus ⁊ princi
pibꝰ ipſis:q̄ꝝ vel pn̄s in craſtinū nul
la ē vita?q̄d poꝛro de opulētis?q̄d de
īſignibꝰ ⁊ claris edificijs?q̄d de nocte
ac die?q̄d de ſole: q̄d de luna: q̄ imm̄
nuitᷣ nonn̄ꝗ et celatᷣ? Itēꝗ ⁊ ſol obte
gitᷣ ꝑſepe ⁊ caligīe.nihil deniꝗ q̄d viſi⸗
bile fuerit:ꝯtinuo manet.aīa hec tm̄ q̄
nobis ineſt(etſi neglecta)eterna eſt.
at rebꝰ q̄ immutari pn̄t taꝗ ꝑpetuis:
oī ſtudio ⁊ cura incūbimus:illiꝰ vero
nullā hēmus in eternū māſure rōnē
Dicet aliquis. Dominus illius mag
na eſt potentia .verū duratura in po
ſterum vſꝗ diem et paulo poſt:interi
tura:q̄d ita eē ex longe oli potētiori
bus patet:q̄ nuſꝗ in pn̄ti apparent.
Nec ſecꝰ ſe habet hec vita:ꝗ ſomniū
aliquod ac ſcena:qua ſublata: rerum
ille omnes varietates diſſoluuntur.

Itemqꝫ: radiante ſole tollūtur inſom
nia: eodē pacto: cū finis tam cuiuſqꝫ
vnius: qꝫ cōmunis oīm venerit: reſo
luta cūcta euaneſcūt. ſiquidē diu per
ſtat quod plantaueris lignū: et quam
edificaueris manet domus. faber aūt
ille murarius ſiue agricola: abeūt et
corrumpūtur. Reb⁹ itaqꝫ ſe hoc mō
habentibus: nos minus pudet male-
facti: quinimmo crapula capti ⁊ luxu:
quaſi ad immortalitatē cuncta moli-
mur. nūc vero audi ſalomonē qui rei
ipſius experientiā ceperit quid de pñti
bus his fortune bonis diſſerat Edi-
ficaui mihi domus: plātaui vineas: fe
ci ortos ⁊ pomeria: et conſeui ea cun-
cti generis arboribus: extruxi mihi
piſcinas aquaꝝ vt irrigarē ex eis ſil-
uā lignoꝝ germinantiū: poſſedi ſuos
et ancillas: multāqꝫ familiā habui ar-
menta quoqꝫ et magnos ouiū greges
Nunc ſane nemo vnqꝫ delicijs gloria:
ſapientia: dñatu: oīm qꝫ rerū ad volū
tatem ſucceſſu: anteiuit. nihil tamē ex
his omnibus cepit vtilitatis: qui ea
oīa vanitatū vanitatē appellat: ⁊ va-
na vniuerſa: cuius vaītatis non ſim
plicitatem: ſed exceſſum expreſſit. Se
ramus obſecro ei qui rerum huiuſce
modi experientiam conſecut⁹ eſt: mo
rem: obtemperemus inqꝫ illi: et his
rebus incumbamus: in quibus nihil
eſt inane: ſed vera omnia certa ac ſta-
bilia ſunt: et cuncta lapidem deſuper:
conſtructa: In quibus inqꝫ nihil ſene
ſcit: nihil preterit: quin virent omnia
et floreſcunt: neqꝫ quicqꝫ vetuſtate cō
fectum ad interitū tendit. Concupiſca
mus ex animo deuz: nulla gehēne for
midine: ſed regni ipſius celeſtis cupi
ditate: quid enim eſt quod poſſit diui
no illi ſpectaculo equari? profecto ni-
hil. quid quod bonis illis celeſtibus
par eſſe queat? que nec oculus vidit:
nec auris audiuit: nec in cor hominis
aſcendit: que preparauit deus ſe colēti
bus: vt paulus īquit illa omī ſtudio:
pñtibus his neglectis conſequi enita
mur. Nonne perſepe terrena hec in-
cuſamus et nihili eſſe hominū hāc vi
tam ducimus? qd ergo tā enixe in hoc
nihilum incumbis? quid rebus inani
bus laborioſe adeo intendis animuz?
Spectabis forte magnifica edificia:
et illoꝝ aſpectu ſeduceris. at ſi celum
ſtatim ſuſpexeris: et a lapidibus his
et columnis ad illius decorem defle-
xeris oculos: ſpectabis hec eſſe formi
caꝝ opera. Philoſophare ergo con-
templando: aſcende que celo inſunt:
ex his ipſe perdiſces ⁊ videbis: ſtru-
cturas haſce ꝑclaras: nihil eē niſi pue
riles ineptias: et ludos Spectaſti ae
rem qꝫ tenuis: qꝫ ſuſpenſus ⁊ leuis: qꝫ
purus ſit: et ſplendens? quantoqꝫ ma
gis ad ſuperiora conceſſeris: videbis
qui elemoſinas fecerint: ibidem habe
re domiciliū. at pñtia hec edificia nō
ſolum in humanorum corpoꝝ reſur-
rectione ſunt ruitura. quin vel ante
ipſam reſurrectionem: futurum tem
pus conficiet: deſtruet ac diſſoluet: vt
motu terre diſcuſſa ſubuertentur: aut
conſumētur incendio: quando non
modo ī hominū euo: ſz in ſtructuris
ipſis ⁊ molibus immaturi ſunt caſus:
adeo vt domus que fuerint vetuſtate
confecte ac pene collapſure: in ipō ter
re diſcuſſu conſiſtant immote: q̄ vero
nimio cultu ornate ⁊ ſolide: ac bñfun
date: nuperqꝫ conſtructe edes: vel ſo
lo fulminis ictu quaſſate: collabantur
Qđ ſane haudquaqꝫ ſine dei ꝓuidē-
tia fieri ſolet: ne forte ex ipſo edifican
di ſtudio efferamur. Et ſi volueris a-
lia quadam via: ſolicitudine hac: ⁊ cu-
ra: liberari: adito publica edificia: quo
rum es et ipſe fortaſſe non expers:
quibus qꝫ nulla eſt priuata domus:
et ſi magnifica: cultior: maneto et

verſare in eis quoad libet: tua ſunt ⁊
alijs vna cõmunia: nõ tñ priuata et
ꝓpria. verꝫ minꝰ delectãt: cũ vulgata q̄
dã cõſuetudine: tum cupiditate ⁊ aua
ricia. Ergo et delectatio illa ex habẽ
di libidine non ex decore aliq̄ ⁊ cultu
procedit. Quocirca auiditas ipſa iu
uat maxime: qua volumus nobis om
nia vendicare: ⁊ noſtre ditionis effice
re. Quoadusqꝫ tandẽ erimꝰ his rebꝰ
affixi? ſiquidẽ terrenis hiſce adeo de
tinemur: vt nõ ſecus ſimꝰ ac vermes
luto obuoluti. Corpꝰ e terra deus no
bis effinxit: vt illud ſubleuaremus ad
celũ: nõ vt ꝑ id ad terrã animã trahe
remus. Quod corpus etſi luteũ ẽ: ꝑte
ſi libet celeſte fieri. vides itaqꝫ quãto
ſit deꝰ nos honore dignatꝰ: q̄ñ tã im
menſi operis nobis conceſſerit pote
ſtatẽ? Creaui ego inquit celũ ⁊ terrã:
tu ſuſcepta a me creandi licentia: faci
to e terra celũ: potes nanqꝫ. Porro il
lud. Qui creat omnia et eadẽ demolit:
de deo dictũ eſſe conſtat: eandẽ hanc ⁊
hominibꝰ poteſtatẽ permiſit: vtqꝫ ſo
let pius aliquis genitor qui pictor ſit:
nõ cõtẽtꝰ ſolꝰ effingẽ que libuerit: q̄n
et filiũ cupit ad eam effigiandi peritiã
inducere. ita et deꝰ. Creaui inq̄t ego
corpus decorꝫ: cõcedo tibi meliora fa
ciendi arbitriũ: facito ⁊ tu animaꝫ for
moſiorẽ. Dixi ego. Educat terra her
bã virentẽ: ⁊ omnẽ arborẽ ferentem
fructũ. Dices et ipſe. Efferat terra ꝓ
priuꝫ fructũ: ⁊ emerget quodcũqꝫ vo
lueris opari. Facio ego eſtatẽ ac nebu
las: efformo fulmina ⁊ ſpũm creo: for
maui draconem ad illudendũ ei. i. dia
bolum. Neqꝫ tamen hanc tibi inuideo
poteſtatẽ: illudi ⁊ illũ ſi libet: poteris
eñ: queadmodũ ſtrutionem aliquem
vincire eũ. Facio ſup bonos et impro
bos oriri ſolem. Imitare ergo ⁊ ipſe
deũ: impartire tua tã bonis q̄ꝫ impro
bis. Laceſſitꝰ iniuria: fero animo equo

ri: conuiciantibus benefacio: ſequere
eũ: cũ liceat. Bñficia abſqꝫ vlla vici
ſitudinis ſpe: confero. Idem et ipe fa
cito: neqꝫ fueris ad mutuuꝫ minꝰ libe
ralis. Incendi inquit in celo lumina.
Accende et tu his clariores faces. va
les enim: lucẽ prebe errãtibꝰ. Longe
magis erit id factum bene q̄ꝫ ſolẽ ĩtue
ri: neqꝫ id agẽs recognoſces. Creare
hominẽ nõ potes: iuſtũ tñ efficere li
cet: et deo placentẽ. Subſtãtiam ipſe
creaui: tu illiꝰ conſcientiã expoli. Vi
des quo erga te amore afficiar: q̄ñ vel
in maioribus hiſce eã tibi cõceſſerim
facultatẽ. Attendite itaqꝫ amãtiſſimi
quẽ ſimus ad honorẽ prouecti: tã et
ſi pleriqꝫ ſint inconſideratiꝰ et ingra
te loquẽtes: qui ſibi liberꝫ fuiſſe arbi
trium conceſſũ querãtur: et eo iniquꝰ
quo neqꝫ in his que paulo ante cõme
morauimꝰ: ſequi deuꝫ vllo pacto vel
imitari poſſemus: niſi eſſꝫ nobis ſolu
ta quedã et libera volũtas conceſſa.
Dominor ego in angelos inquit deꝰ.
In hos et ipſe eiꝰ dñationis grã im
periũ habes. Regio inquit throno ĩ
ſideo: eapropter ⁊ ipſe in hunc cõſeſ
ſum admitteris. Siquidem conſurgẽ
ait nos fecit et deo ad dexterã aſſide
re. quãobrẽ et tibi Cherubin: Sera
phin: Dominationes: Poteſtates:
Throni: Principatus et vis omnis
angelica paret. Inſup neqꝫ corpꝰ ipm
culpes velim: id fuiſſe honoris impar
titum: qd cõtremiſcũt vel incorporeꝫ
poteſtates. verꝫ qd dixi? nõ eñi his ſo
lum meũ in te amorem patefeci q̄n ex
his que tui ſum gratia perpeſſus: con
ſputꝰ enim et alapis faciẽ ceſus: glori
am exinaniui: patrẽ reliqui: et ad te:
odio me tuꝫ habentẽ: tũ refugienteꝫ:
deueni. q̄n etiã nomẽ meũ audire im
patientẽ: ſum inſectatꝰ: vtqꝫ ꝓprehen
derẽ curſu cõtẽdi: admiſi te ⁊ mihi ad
iunxi. Epulare me dixi: ⁊ ebibe: vtqꝫ

te ſupra infraq̃ʒ haberē: tibi copulatꝰ
ſum et annexꝰ. neq̃ʒ ſat me illud ſolat̃:
ꝙ tibi e celo originē dederim: niſi rur
ſum ad terras deſcendiſſem. Deinde
haud ſolū tibi ſum iunctꝰ ⁊ in ample
xū recipior: ſed in eſum traditꝰ in fru
ſta ꝯminuor: et eapropter: vt acrior
fiat eiuſmodi copula: que vero fuerīt
ꝯiūcta ſuis ꝯſtant limitibꝰ. at ipe tibi
contextus: nullo velim nos interual
lo diſtare: qn e duobꝰ vnū fieri malue
rim. Hec itaq̃ʒ cū ipſi intelligamus: ⁊
non ignoremꝰ: q̃ʒ diligentiſſimā noſtri
deus curā ſuſceperit: nihil erit ꝑ nos
intermittendū vt ſuis maximis erga
nos bñficijs: haudquaq̃ʒ arguamur
indigni.

¶ De turture id eſt de eccleſia ſpōſo
eiꝰ xp̄o ⁊ de nuptijs ſpiritualibus.

¶ Ser. xxiiij.

Turtur ſolitudinis amantiſſi
ma: in ſiluis reſidens: querul̃
ꝯiugem adulationibꝰ euocat:
valles q̃ʒ circūuolitans: eūdeʒ ad aq̃s
diuerſantē: demulcet: mox q̃ʒ aduolis
tando admonet vti ad ſe volatu redi
tum acceleret: pariq̃ʒ animi ꝯſenſu: fir
ma aliqua in rupe nidiculātes: eorum
pullos intrepide ſeruent. Hāc turtu
rē ferūt pleriq̃ʒ: tāto thori ꝯiugalis ⁊
caſtitatis amore teneri: vt ſi cōtigerit
eiꝰ virū vel rapaci alite vorari: vel̃ cō
prehendi aucupio: alteri nemini copu
lari: ſed priſtinū illū operiri: et eiuſdē
deniq̃ʒ deperire memoriā. Pernoſci
te mulieres: qualis comperiat̃ in aui
cula continentia. Quocirca q̃cūq̃ʒ ve
ſtrū: turturis decorē eiuſmodi ꝑ ocu
lis tulerit: huius vel celibatuʒ imitet̃
Turtur hec: ſanctiſſima eccleſia eſt: ſi
quidē Jeſu eius viro cruci affixo: ce
los q̃ʒ inſcendente: nulli alteri cōmi
ſcet̃: qn illū cupit: illū expectat: et illiꝰ
recordatione cōmorit̃. Vlex ne vide
amur turturis cōmemoratione: ſacra
rū litteraꝝ mentionē preteriſſe: agite
eādē in mediuʒ turturē ꝓducamꝰ qn
Dauid beatꝰ ille teſtificando: hoc pa
cto modulet̃ ⁊ diſſerat. Paſſer inue
nit ſibi domū ⁊ turtur nidulū vbi pul
los ſuos reponat. verum nūquid pro
paſſere humanū genꝰ interpretat̃ cuʒ
dicit. Aīa mea ſicut paſſer erepta eſt
de laq̃o venātiū. Chriſtꝰ aūt cū vellet
diſcipulis q̃ntū ſanctimonia ꝓſtaret:
patefacē: eiuſmodi illis enūtiat. Mul
tis paſſeribꝰ potiores vos eſtis nec
minꝰ ⁊ Salomon ita ꝓclamat. vt ſal
uos faciat tanq̃ʒ capreas: ⁊ quēadmo
dū auē ex pedica. Et rurſum Jeſus.
Simile eſt regnū celeſte ſinapis gra
no: qd̄ hō deſumptū ꝓprio agello inſe
uit. conſtat enī illud: omniū ſeminū eſ
ſe tenuiſſimū. ortū v̄o ⁊ excretū: adeo
oleribꝰ vniuerſis ꝓceritate preſtare:
vt aduenientes celi altilia: eiꝰ ramuſcu
lis inſideant. Per hec vtiq̃ʒ infinitū
hominuʒ genꝰ auicule ꝯparauit. vt il
lud: paſſer ſibi domū inuenit ⁊ turtur
vbi ponat pullos ſuos. Turturi itaq̃
q̃ʒ ob varia ſapientie dona eccleſiam
comparat. nam q̃ʒ ſit hec vario orna
tu exculta. audi Dauid dicentem. In
fimbreis aureis circūamicta varietate
Paſſer etiā inuenit ſibi domuʒ ⁊ tur
tur vbi ponat pullos ſuos: interpre
tari hoc mō poteſt. i. ſuper crucis ra
mos enutriens filios: nuꝑ in lucē edi
tos. Huiꝰ turturis meminit Hiere
mias dicens. Turtur et hirundo ⁊ ci
cada cognouerūt tempꝰ īgreſſus ſui:
turturis nuncupatōe eccleſiā: hirūdi
nis Johānē: diuino amore flagrātē:
preferūt. cicade Pauli facūdiaʒ: et ec
cleſie tubā. De hac turture: deus hoc
mō Abrae iniungit dicēs. Accipe mi
hi vitulū annos tres natū: arietē āno
rū triū: et capellā totidē: colūbā item
et turturē. De hac inq̄m turture mē
tionē in canticis canticoꝝ ſacre littē